

Victor Stamate

1.

Victor Stamate merge aproape în fiecare weekend la meciurile de fotbal de cartier care se joacă pe stadionul în paragină și cu tribuna cât pe ce să se prăbușească.

Spectatorii sunt în majoritate tineri, intră dând cinci lei sau nici atât. Paznicii închid ochii pentru că oricum suma pe care ar câștiga-o administratorul, dacă ar insista să ia mai mult, ar fi de râsul lumii și nu i-ar folosi la mai nimic. Patronul echipei câștigă din renumele că e om de treabă și nu se zgârcește să-i jupoaie pentru un meci în care nu vezi mare brânză, o mână de aiuriți care aleargă după minge fără vreo tactică, veniți să nădușească pe teren direct de la lucru sau de pe stradă; câțiva, puțini, direct de la școală. Cu nimic mai buni decât cei care se uită la ei și le aruncă din tribune îndemnuri nerușinate sau înjurături neluate în seamă.

Cine nu plătește cei câțiva firfirici n-ajunge în tribună, vede meciul de pe marginea terenului, în picioare, nu sparge semințe stând în fund, ca domnii. Jucători de rahat, fotbal de rahat, spectatori de rahat. Dar vin și cască gura pentru că n-au unde să se ducă și n-au ce face, se plictisesc să tot bată strada. O bat oricum, dar își mai istovesc ieșirile, pentru că până și meciurile astea fără idei sfârșesc mai mereu cu aclamații, îmbrânceli și bătăi între suporteri, din te miri ce, haine rupte și sânge. Câteodată, cineva cheamă ambulanța, îi duce pe câțiva la spital și lucrurile se liniștesc ca prin farmec, înainte să apară poliția.

Niciodată Stamate nu se dă polițist, când merge pe stadion. Niciodată nu se bagă în față să-i calmeze pe agitați. Niciodată lucrurile nu degenerază într-atât încât să fie obligat să arate că e polițist.

Stadionul e un teren de fotbal împrejmuț, flancat pe o latură cu două barăci cu dușuri, în care jucătorii se spală și se schimbă; mai pot și spectatorii cu bășicile slabe să se ușureze, dacă lasă un leu în cutia piticaniei care păzește intrarea, nimeni nu știe să spună dacă-i femeie ori bărbat și nici măcar dacă a făcut suta de ani ori mai are de-o tură până acolo. În apropierea barăcilor se ridică o improvizatie de tribună, zece rânduri de bănci de scânduri groase, late și geluite, cocoțate pe o structură de piloni și drugi de fier cam ruginit, sub care se înghesuie cele câteva sute de spectatori dacă se pornește să plouă pe neașteptate.

Numit pompos „bază sportivă”, stadionul a aparținut unei fabricuțe alăturate de anvelope, ea însăși o anexă a fabricii mai mari Vulcan, aflată vreo doi kilometri mai spre centru, nimeni nu mai știe de ce se ridicase acolo, să dea mână de lucru mahalalei sau să ducă mirosurile și fumul cât mai departe de străzile principale. La scurtă vreme după ce se schimbase regimul, fabrica fusese vândută unor tuciuiri care habar n-aveau cum să fabrice mai multe cauciuri și erau interesați doar să taie utilajele și să le vândă mai repede la fier vechi. Îmbogățiți peste noapte, dispăruseră în mai puțin de un an, nu voiau și terenul, încă nu se răspândise nebulia imobiliarelor.

Nea Griguță răspunsese cu capul de când se știa de baza sportivă, cu acte în regulă. A continuat și după privatizarea fabricii să ude gazonul, să-l tundă, de parcă era al lui, adusese un dulău care hămăia fioros la oricine încerca să smulgă gardurile de fier și plasele de sârmă împrejmuțoare și să se care cu ele în spate, ruginite așa cum erau. Nimeni nu știa din ce trăiește. Cineva îl sfătuisese probabil cum să facă, a mers la autorități cu martori că fusese stăpânul terenului de când lumea, nu se găsisese nimeni să spună că nu-l văzuse îngrijindu-l, și s-a trezit proprietar. A dat sfoară-n țară să vină puștimea să joace fotbal.

Când au apărut niște șmecheri care se dădeau stăpâni pe toată întinderea dintre două străzi, nea Griguță le-a arătat actele, hândrălii mai răsăriți care jucau fotbal i-au pus pe fugă când băieții răi insistaseră, mai veniseră de câteva ori, coborând din jeepuri prăfuite și pe urmă s-au lăsat păgubași, dispărând cu aceleași jeepuri. Cât durase pocinogul, nea Griguță își mai luase doi dulăi fioroși și dormea într-una dintre barăci, altminteri este vecin cu Stamate, îi despart doar câteva case.

E mândru că împiedicase distrugerea terenului de fotbal pe care îl tunde cu sfințenie cu un hârb de mașină pe benzină, care păcăne asurzitor și scoate mult fum. Nimeni nu știe de unde ia benzina, dacă i-o aduce careva sau o fură el.

Cartierul e mândru că are un stadion. În afara ălor mari, nici cât degetele unei singure mâini, nu prea mai găsești în București stadioane. Din milioanele de oameni, măcar câteva zeci de mii vor fi vrând să alerge, dar n-au unde. Sunt Venus, Vulcan, Faur, Voința, Frăția, Spic de grâu, Aversa, Laromet, poate și altele la fel de prăpădite, stadioane de fabrică pe care nu le știi decât vecinii. Și nimeni n-are habar cum de mai rezistă. Se trezește uneori câte un judecător să retrocedeze un teren c-un stadion cuiva care sigur are acte măsluite, nimeni dintre vecinii terenului nu-și amintește să-l fi văzut în viața lui și de obicei nici nu se usucă cerneala pe document și terenul e deja vândut unora plini de bani, gata să ridice blocuri, vile și mall-uri.

Cartierul are și echipă de fotbal, nu reușește să iasă din liga a șasea, nici măcar nu există o asemenea ligă, dar ei așa își zic, tot sperând că vor ajunge să joace și cu echipe adevărate din liga a cincea sau chiar a patra, Atletico, Power Team, Milanneto, Progresul Spartac, sau Frăția, Venus, Unirea Tricolor, Sportul Studentesc și Progresul București, care fuseseră glorii în vremuri pe care puțini le apucaseră. Când se va întâmpla asta, sigur or să apară și sponsorii să bage bani în stadion. Cum se-ntâmplase cu Juventus, nu exista exemplu mai nimerit.

Împăcați cu gândul cel bun, se chinuie să facă rost de echipament asemănător măcar pentru paisprezece ori cincisprezece jucători, roșu, bleumarin și galben, așa se încetățenise, jambiere, apărători, ghete, schimburi. Și-au găsit un patron care speră să calce pe urmele Rapidului, frige mici și fleici pe teren, după fiecare meci, cu navete de bere blondă, le aduce pe toate de la crâșma pe care o ține în apropiere. Își scoate pârleala pentru că, după orice prăpădit de meci, se strâng suporterii să comenteze și să facă pronosticuri dacă mai apucă să vadă în viața lor echipa săltând în vreo ligă și beau până-și pierd mințile. Patronul câștigă cât nu sperase vreodată. Și nea Griguță, ajuns la șaptezeci de ani, speră să trăiască clipa când echipa va fi într-o ligă mai acătării și se va lupta cu ăi mari.

Stamate nu se duce niciodată cu hârbul său de mașină la prăpăditul de stadion, sigur s-ar fi găsit vreun puști fără Dumnezeu să i-l zgârie de toată frumusețea cu cheia, să arate lumii cât e el de artist, văzuse destui care-și smulgeau părul din cap când plecau de la meci și le săreau în ochi desenele făcute pe portiere.

Se întoarce acasă cu tramvaiul, câteva stații, sau de regulă bate drumul pe jos, prilej să-și aprindă o țigară, chiar două, să le puăie gânditor.

Locuiește de când se știe în cartierul mărginaș, cu multe străzi doar pietruite cu bolovani de râu, case fără etaj și schelete de fabrici și depozite în care se adună gunoaie și câini vagabonzi și în care au murit destui țigani care s-au încăpățânat să scoată fierul din zidurile gata să cadă și care chiar se prăbușiseră peste câțiva. De când ține minte, la fiecare rând de alegeri zona era anunțată ca prioritară pentru următorul mandat, unul după altul apăreau indivizi dornici să-i încante pe oameni cu investițiile viitoare. Uneori individul era întrebat dacă o să facă și el ca ăi dinainte, să-i uite a doua zi după vot, răspunsul era mereu dătător de speranță, omul se jura pe toate cele sfinte, striga că dacă n-a mai apărut acela dinainte și mă vedeți pe mine înseamnă că

viitorul va fi altfel. Nu-ntrebați cum, va fi pur și simplu altfel! Credeți-mă! Oamenii îl credeau și-l votau.

Lui Stamate îi stătea pe limbă să le spună, de fiecare dată, că-s proști-grămadă, până-n ziua în care a înțeles că oamenii se bucură că aud ce voiau să audă și i-ar fi amărât și înrăit degeaba deschizându-le ochii. Așa că n-au apărut în cartierul mărginaș blocuri noi, se oprișeră la mai mult de-un kilometru, nici străzile n-au fost asfaltate, iar scheletele hidoase ale depozitelor nu fuseseră înlocuite cu hipermarketuri, vile, magazine moderne. Nimic din ce se promisese. În schimb, populația se înmulțea, mult tineret care bate străzile până după miezul nopții, căutând o distracție. Singura rămăsese multă vreme stadioul vechi. Stamate știe că nu-i de ajuns.

Până în ziua în care chiar se întâmplase ceva.

Cineva, nu se știa în prima clipă cine, cumpărase un rând de case vecine cu terenul viran pe care fusese fabrica de anvelope, în apropierea stadionului, bătrânii care le locuiau dispăruseră peste noapte, habar n-aveau unde fuseseră relocați, nimeni n-a apucat să-i întrebe dacă fuseseră amenințați, jecmăniți sau primiseră cât ceruseră sau cât se cuvenea pe dărăpănăturile lor. Locul fusese împrejmuțit îndată cu garduri înalte, într-o lună au venit grămezi de utilaje, pregătite să sape și să construiască în trei schimburi, în alte cinci luni au înălțat o hardughie urâtă de sticlă și beton, seamănă cu un bloc de gheață orizontal, doar că e mai degrabă oval decât lunguiet, oamenii au boțezat arătarea *Hapul roșu*, aduce cu un hap pentru dureri de burtă, o clădire anostă cu acoperișul roșu-bomboană. După alte două luni s-a făcut inaugurarea cu mare tam-tam și carele tuturor televiziunilor de știri transmițând în direct. Deputatul care abia se adăugase șirului lung de deputați pe care lumea îi uitase se lăuda la știrile televizate că și-a ținut promisiunea față de alegători și va continua să lucreze în folosul lor, dacă-i vor da încă un mandat.

Stamate a aflat odată cu toată lumea cine construisese hardughia. Nu primăria, nici vreun minister, nici deputatul, care era un pârlit, ci

un prieten de-al lui, un șmecher de-al cartierului pe care polițistul îl arestase cu vreo cincisprezece ani în urmă pentru trafic de carne vie, scăpase basma curată, judecătorii nu-i găsiseră nicio pată, plecase urgent din țară, nu mai auzise nimeni de el ani la rând și se întorsese pe un munte de bani, înconjurat de cohorte de gărzi de corp, semn că toate polițiile lumii sau mafia erau pe urmele lui. Sigur se îndeletnicise cu ceea ce știa el să facă mai bine, adică traficul de carne vie. Primul lucru de care se apucase la întoarcere fusese să anunțe că donează o sumă frumoșică partidului de guvernământ, mergea braț la braț cu unii dintre membrii acestuia la reuniuni neapărat transmise în direct, apropiati de parcă s-ar fi cunoscut din copilărie. Sigur, aceștia i-au șters orice urmă de cazier, din moment ce se grăbiră să declare că individul era un exemplu de român care muncise o viață în străinătate și se întorsese să investească în țară. Toți trebuiau să-i fie recunoscători. Cartierul și orașul aveau o nouă sală de sport. Construcția ei dăduse de lucru unei mulțimi de oameni. Întreținerea ei dădea de lucru altei mulțimi, mai mici, dar orișicât, nu era de colea să investești când mai toți își țineau banii la ciorap sau sub saltea, dacă-i aveau.

Imediat ce a fost inaugurată hardughia, Stamate n-a mai auzit de șmecher. N-a mai apărut la nicio reuniune transmisă în direct. Plecase? Se dăduse la fund din nou? Nu mai voia să știe nimeni de el? Ajunseseră prea aproape următorii de dincolo și era nevoie să dispară?

Blocul de gheață oval cu acoperișul roșu, înconjurat pe trei laturi de o întindere ca-n palmă de beton, pentru parcare, are o sală de lupte sau de box de vreo mie de locuri și subsoluri lungi cu săli de antrenament și vestiare, cum văzuse prin filmele americane. Pe latura liberă, foarte aproape, se ridicase un magazin cu de toate.

Dincolo de forma ciudată, pare o clădire neterminată. Pe afară sunt pereți de sticlă fumurie de jur împrejur, până la acoperișul înclinat, să alunece zăpada depusă, și vopsit în roșu viu, să-l vezi de la mare distanță. Înăuntru, e un culoar circular lat de trei, patru metri,

apoi un zid de beton ca de fortăreață, cenușiu de jos până sus, dincolo de care e sala. Lipiseră pe zidul cenușiu afișe enorme, cu fel și fel de scene de box, lupte K1 și lupte în cușcă, să-l mai înveselească. Pe jos e ciment vopsit, într-un roșu închis, ca sângele. Sala ovală are ringul într-o parte, iar pe celelalte sunt fixate, în amfiteatru, șiruri de scaune de fier și plastic vopsit în roșu aprins, din loc în loc șiruri late de trepte urcă până la cucurigu, aproape de tavan. Trei intrări foarte late, cu uși batante, dar nicio fereastră. Lumini multe sunt fixate în tavan și roată pe pereți, dar e înspăimântător gândul că, dacă se sting, te trezești într-o peșteră enormă de beton. Dacă se sting și luminile de veghe, doar prin gurile largi de aerisire se mai strecoară câte o geană de lumină.

N-a trecut mult de la inaugurare și a început scandalul. Tabloidele susțin că sala fusese construită cu bani negri, ca la Gala Bute, și-n mod sigur primăria primise o spagă babană ca să dea peste noapte toate aprobările. Că nimeni n-o recepționase, pentru că n-ar fi fost în regulă nu știi ce. Prea multe. N-avea avize, pentru că nu catadicsiseră să le ceară cui trebuia. Nimeni nu se îndoia și pe nimeni nu interesa. S-a mai spus că se spalaseră bani cu nemiluita. Că în spatele individului întreprinzător erau mahări încă în pâine care profitaseră să-și tragă în același timp vile prin Ibiza și se publicau fotografii cu ele, neclare, de la mare distanță care puteau fi orice. Iar ai de construită avuseseră grijă să-și tragă și ei pe spuză cât nu reușiseră în viața lor de până atunci.

Cartierul era prea sărac, spuneau alții, sala de sport era tichia de mărgăritar pe capul chelului, ei aveau alte nevoi, străzi canalizate, să nu se mai ducă omul să-și facă nevoile în fundul curții, ca-n Evul Mediu, magazine ca lumea, un hipermarkert cum găseai prin toate zările Bucureștilor. Li se răspundea că prea erau nerecunoscători, de undeva trebuia început, și-apoi omul făcea ce voia cu banii lui, chiar și-o căcăstoare în mijlocul drumului, dacă așa îi trecea prin cap. La

o adică și de o căcăstoare publică ai nevoie, dai cu banul și-abia de găsești câteva în tot Bucureștiul.

Ca întotdeauna, în scurt timp oamenii s-au luat cu altele, au uitat de blocul de gheață și s-au întors pe stadionul vecin. În sala înconjurată de sticlă nu se organizase decât o gală de box și una de K1, toți care se anunțaseră ciopor de prin alte părți ale orașului se plâneau că de-abia au ajuns, nevoiți să meargă două ceasuri cu un tramvai hodorogit, primăria nu se gândise să creeze o linie rapidă de autobuze, iar ai de veniseră cu mașini mici erau revoltați de parcare prea mică, prost gândită și peste toate nepăzită, aproape nu era unul să nu-și fi găsit mașina cu zigzaguri adânci și înflorituri abracadabrante făcute cu cuiul, care semănau cu șirurile de graffiti de pe zidurile din centru. În plus, îi mai afuriseau pe organizatori că prețurile mușcaseră prea mult din buzunare și nu merita atâta efort pentru niște gale care fuseseră de rahat, cu luptători care nici nu știau să se bată.

Peste toate, mai fusese și-un frig de le înghețaseră mâinile tuturor, galele se nimeriseră spre iarnă, sala n-avea încălzire, constructorii o limitaseră la vestibul și vestiarele din subsol și nimeni nu știa dacă așa fusese proiectul sau cineva băgase bani frumoși în buzunar. Eșec total!

În sala nefolosită câteva luni au năvălit apoi formații de muzică de cartier care trăgeau după ele mulțimi de pierde-vară gata să stea și-n aer liber și-n ger și-n ploaie să-și îngâne favoriții. Administratorul a fost fericit că mai scoate un ban și-și achită utilitățile.

Lumea s-a obișnuit, la un moment dat a apărut și linia rapidă de autobuze, dar probabil nu se mai găseau promotori ai boxului.

Sala de box a devenit sală de concerte.

Iar subsolul se închiriază cui plătește mai bine.